

222
Chronologia Danica
sive
Introitata ad I. Sva.
ningue Chronologium
Danicum.

U. B. BERGEN

Ms. 122

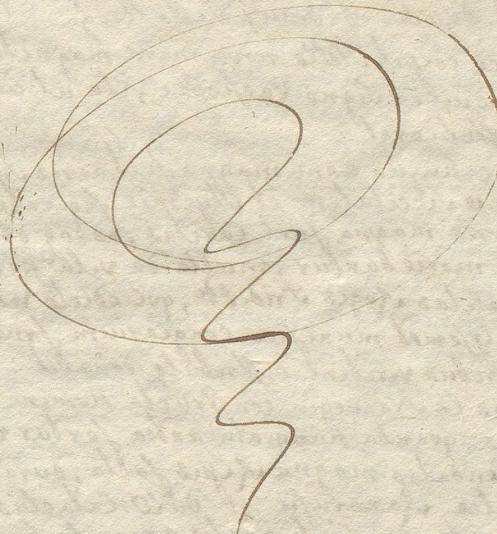
U. B. BERGEN

Ms. 122

Chronologia Danica
sive.

Annotata quadam ad I. Svanningii
Chronologiam Danicam

quod P. Mörch tenuit, et jam in Bibliotheca
generosi Magni Rosenkrantzii Spotterupii
ad servatur, fideliter exscripta.

Ex ms. et Mag. Petri Vilhae*c*
Episcopi Viburgens*s*

1569. d. 29 Junii orba est stella in medo calo non procul à Sole versus
cream ipso meridiano tempore sudog coelo hora 11. Stofnia.

1570 dec. 5. obiit magister Joh. Fruis, Frid. 1mo Christi 3ta et Friderici
1° de Cancellarius, vid. Vindig. de vites Profes. p. 24.

1571. mare Balticum congelatum. oct. 8. obiit Dorothea regina Christi,
ani tertie Synderbyrgi.

1572. Mart. 16. et 17. mare Balticum ita congelatum ut Mercatores non
possint transire cum Jobus.

1571. Maij 10. capite sunt XV Pirata, qui Impulso ejusdam Severini Tassa.
ri, quem ante mensem ceperunt, ad Insulam Röme appulerunt, ac
Severini Insidios Capiti, Ropis capite pledebantur.

Sept. 11. Edictum regidm de multazone Valoris moneta, et danica
moneta accommodata ad monedam imperialem.

Nov. 1. vi tempessatum tria grandia cet aqua deficiente in secco relic.
ta propria figura Fish iuxta Stellam Prog.

Nov. 9. Conspicci coepit Stella nova mira magnitudinis et claritatis, et
iam inter diu in Signo Cassiopeiae, ita ut cum reliquis Stellis rhom.
bum constiteret.

1573. ineunte Vero hujus anni magna fuit aëris Inclentia, et propter
ostatis proxima Siccitatem et Olympos sequentis diuturnitatem affri.
stam, aut non magna fuit Caritas, ad eorum ob tabuli inopiam mul.
ta sumenda moriebantur, multa de vita periclitabantur. Tunc

magna liberalitas Regis Frid. 2do, qui edicto vetuit, frumenta aliorum
exportari, et ipsem munifice congiarium frumento per singula regni
oppida pauperibus viribus distributo donavit. Hac astate Alsatiam

appulit navis in Norvegia construxa Nomine Sanctus Olafus Vanta
magnitudinis, quanda nunquam antea serbus visa in mari Orientali.

Febr. 10. A fundatio magna Ropis facta durabat in 16 Febr.

Maij 17. Comitia Randusii. d. 1. 20. Cada clysmus Nordstrandicus cum
magna ve verdorum fuit, ruptis aggeribus in Friesland.

1574. In Mayo. Rumor de Hamburgo obfido, Naves et Hambergenium
interceptae à Rege Friderico 2do.

1575. Iulii 31 dom. Georgius Lycze Georgius Rosenkrantz Ropis spectabat
quomodo urbs illa muniri posset, et conclusum est ad constitutum Ca.

pitalum contribueret £230 Imperiales, aves autem 3000 Imperiales
quod annis, biennio duravit hoc Tributum, et sic evanuit.

Sept. 1. Pessis Hafnia, in Salandia et Germania

Octob. 1. magna Tempestas et triduana inundatio

24. obiit Petrus Oze, Magister Regni, cuius successit Agilius Visser tit.

Nov. 1. Conventus Consiliorum Regis Frederici et Ducum Thanhales et et.
dolphii Holstiae Coldinga

1576 maij 7. Rex profectus est in Germaniam. Hoc anno dux ex Moscovie occupavit
partem Livoniae sc. Rigam, Reveliam et aliquod arces, quas Fridericus
superiori anno permisit Regis et Senatus regni leviis ob pecunias, quas
Regi Friderico debuerunt, cum paci inter eos esset facta, occuparant, quo
circa missis Legato Strilio Wissart, Paulus suspensus est.
Capitanus Klerch obiit in carcere Drachsholmii, ubi a bello detinebatur,
quod servis fuit in Scotiam, ne plures milites se huc transferrent in
Daniam, Appendix enim iussis non dari.

1577. April. 12. Regina Sophia peperit Filium primogenitum Hafnia.

Nov. 11. Feste Martini, Cometa ingens conspicie coepit in Africa, causa ob.
longa ad orientem vergente, duravit 8 Septembris.

Dec. 2. Hafnia rumor sparsum Ducem Magnum, Fratrem Regis Danie, cap.
tum a Moscovitis. Hoc anno Magnus dux Moscovie optimam par.
tem Livoniae misere vastavit, et ducem Magnum, Fratrem, cap.
tivum conjectit in carcere, vestibus prelatis exulum, quamvis ante ea
ipse filium fratris sui in uigore dedit.

1580. Maj. 9. Othonia Comitia habita, ubi duces Holstiae Feudum accepserunt a Frid.
Oct. 1. obiit dux Iohannes senior Hatterslebie, pater eius Frid. 2. Princeps optimus

1582. Nov. 17. Solenitas traditi Feudi Ducatus Hesvicensis et Generals Col.
dinga iusta divisionem hereditatis factam ab obitu ducis Iohannis.

1583. Jan. 28. 29. 30. Litaria publica
Febr. 1. Christianus traditor informans Magistro Iohanni Michaeli aum 12mo
Jun. 19. Iudicium annives satrum Hesvicense primo istitutum, decernens
ante Rege et Senatu Regne prima vice.

1584. Jul. 20. Christianus IV tus inauguratus Reg.

1585. Danus winter was saa uilet at que affte stade lieder saar waae udj Reg.
Land Eszeraa og Hognes ad 9000 ad præmier, og Dogmer ad 50000 Dan.
varer, og Bratzen og Hognes ad 100000 Dan., og was dog des aften at godt
varer, og Bratzen i Hognes ad 100000 Dan., og was dog des aften at godt
varer, og Hognes varer. Febr. 1. Ejendomlydn dag, da Ebjørn Plog 9 var i Havn
København med vores flag over i vor Esquin kiste i kirk, fladt nu
Bjældk i Djursland og Plog rigtigvis Marke med Rosene til Rosene ejet; Blide
Plog ind ad vinduet og kom i den gaengneke Stænder, og faldt ud i saa
en en gaa Matthesen, komme fra den Lou ild i Dulund og solmen, men
laan og glemmed den gamle Nettone til ou Morganne El. 5, da det
med vold blev stolt.

Nov. 23. obiit Eiler Grubbe Xigars Canceler gefangen osus Provin.
1586. Maij 28. Comidia Stafnia.

31. Friderichs burgica schola translata est Sowam, et monasterium so-
verse cum omnibus mobilibus et immobilibus produs, sylvis, miscaduris.
Schola destinatam a Friderico I. Primo Lubbeckore Nicolaus Severini;
Primo Proside Mag. Christianus Machabaeus; Numerus Scholasticonum,
qui gradus sustinuerentur, censuarius est.

Octob. 10. Socnes Frid. I. obiit Gildes Langlandis abitura in suam diuinem
Nov. 18. sepultus Adolphus, Dux Holstiae, Padrus Frid. I.

1587. Maij 28. Mag. Jacobus Holmlus primarius Pastor Viburgensis designatus
Super intendens Albuergensis, succedens Mag. Georgio Martini Norringho?
measi.

Sun. 6. Mag. Petrus Winckelius, Pastor Ecclesie divi Spiritus designatus super
intendens Stralsundis, succedens M. Laurentius Bartholomaei Hardtewico.
Sept. 4. Conventus nobilium Colwinga, qui duem Ulriciem, capuli Virger,
tineris Collagam per Comitem quendam Mansfeld eo vocatum in Ser-
maniam comedaturi esent.

1588. Febr. 25. M. Jacobi Mathiae Vellei apud Ripenses Pastoris primarie iuratio
Othonis ad Episcopatum Tionensem mortuo M. Nicolaus Laspri Viburgensi.

April. 4. obiit Frid. I. in arce Antvorscovensis quaduor ante horam 5 vespere.

23. Quaduor viri ordinis Seraphiorum regale de Testamento Regis constituti
sunt novelli Principis Electi Curatores et regni Prostodes, Nicolaus Haas,

Georgius Aoszernatz, Petrus chunch, et Christopherus Welckendorff.

25. Funus Regis Frid. I. de Roefchildiam delatum, cui ceteraria regia filii
diorum Aaln. obviam ibat.

Oct. 23. M. Jonas Pastor Stafniensis ad divi Spiritus, postquam ipse iacobide
rant quaduor Viri 19 Jun. in Interregno ne suggestionem concederet prop-
ter omisum exorcismum inter baptizandum, officio suo restitutus hab-
ea facta depreciatione, sed solum in Septembris rursum exhibito exorcismo.

Nov. 1. Proci Jacobi Regis Scotia Stafnia fuerunt.

1589. Jan. 10. Magnus Henrici rei nauticae peribesimus dividitius Regis Fri-
derici I. Admirales contra piratas Hispanie capite traxebus

Febr. 28. Collegium Valckendorfianum soleniter dedicatur, perorante doct: M.
Irea Gregio, postea convevio a professis et Pastoriis urbis in eodem
Collegio celebrato, in singulis Cameris pesculis et Cervisiae hospitio-

sufficiender servis datis.

Enevaldus Kruse, tractus medias attas Christoph. Walckendorff, Blasius Hoffmann.

Aug. 16. M. Magnus, lector Theol. fundend. credens Episcopum Scaniae mortuo M. Holl.

Sept. 7. Inglatris ad sua ipsu uad Saviliani Anna fil Holland

14. Legatus Gallie Carolus Danzicus obiit Helsingore, usq; senect; plus et doct:.

Nov. 15. Jacobus Regis Scotia Aegidius obiit sua honora.

1590. Febr. 11. Regis Scotia cum magna pompa Stafnia exceptus.

April 4. Conventus Seraphiorum regni locis Stafnia.

19. Nuptia Elisabethae filie Frid. I. et Henrici filij ducis Brandenburgensis.

April 1. Jacobus Reg. Scotie, Cladem solvit in Regnum suum navigatarius.
Maii 10. Comitia danorum et Holatorum Flensburgi.
Jun. 17. die natae Marks bident pro Pissu, inde multo milies et quidem mag-
ne astimii propter magiam citata, et in carcere confusa sunt; et Jacobus
Consul Hafniensis Neoburgum fugiens interceptus est ob magiam
Jun. 25. Comitia Coldinge.
Sept. 13. Comitia Statens lebie habita, ubi Christophorus Walchendorph cau-
sa cecidit de magno Henrici ante Capite truncato, et iudicatum est
ad persolveret Christophoro Lindenau 23000. hachimicos, quos Magnus Hen-
rici debebat Christophoro Lindenau, et solveret Vidua Magni Henrici 100.
chemicos 1100; Senatus Civitatis Hafniensis persolveret vidua Magni Hen-
rici hachimicos 1000. Magnus Henrici honeste sepultus est in Sem-
plo Verslef Kloster prope Predium Christophori Lindenow.

Octob. 30. d. Paulus Mathia Episcopus Holandie obiit.

Nov. 1. urbs Ware ferme tota igne consumta est.

1591. Jun. 28. obiit Nicolaus Haas, cancellarius.
aug. 16. obiit M. Iohannes Zagonis Episcopus Riperiensis.
Sept. 7. obiit M. Petrus Theogari, Episcopus Viburgensis.
Okt. 1. et M. Petrus Stegelund Episcopus Riperiensis consiliarius.
1593. aug. 17. et M. Nic. Arctander creatus Episcopus Viburgi, antea Pastor arcis Hafniensis.
1596. in aug. Christianus 4th coronatus Hispanie.
1597. Christ. 4th nuplias celebravit cum Regina Anna Cath. filia Electoris Brandenb.
Nov. 27. Tycho Brahe quiete dania in Bohemiam, obiit Praga 1601. octob. 24.
1599. Frid. Rosenvrindz supraditum et Virginibus Regine nomine Anna Brozenhus.
1600. Pestis Vehemens Bergis Norvegia, et alibi in Norvegia.
1601. Christ. Walchendorph Hofjunkas obiit, cuius Dreide Randzael Dal Golden succedit.
1602. Apr. 29. obiit d. Nicol. Kravies, succedens M. Iohanni Michaelo, qui 25 mar.
peste extinctus Soroe. Hoc anno Pestis magna in Umbria nullo pago excepto.
1603. Oct. 28 et 30. Christ. IV filius vel Skindgæser af Stombergerne i St. Petersb.
Nov. 7. Christianus 4th Hamburgi abiit.
1604. in Julio Reg. Christianus 4th Norvegia in Angliam navigat.
1606. Jan. 20. Otho Schram interfecitus Viborgi a domino Erico Pastore in Soenig.
1607. Dec. 5. M. Hieronimus Luffi, insignis Poeta Danicus, obiit.
1608. Maij. 1. Christ. V. Princeps electus Hafniensis.
Oct. 30. Albert Scheel vel Tungsbaard Claus sonner i Viborg fordi han døet za-
fogad i gial, blev død saa fuldt, da han gik baad i Hallen mod havnen
sædtsledes, og gik ned fra døltan bagt ude for Vorstrængaa Vorleiskgaard. i Viborg.
1609. Jan. 27. Grindag i Moen i Horsens know Albert Scheel Claus døet, og gik ud
i Horsend for mæddsa b., dog ikke døet fra saet dor. Saen gaaer Sigvard
dømt og indfæstet til Osig Raagel for uufneden omgivningerne mod sin Svær
og anden ligværelse givsueingar mod sine kinner og ældren; Christopher
Rosenvrindz vel Holler døet Non lo'e.
Maij. 29. obiit M. Jacobus Holmius, q. Salzburg, cui 1610 succedit M. Christianus
Iohannis Riperensis, Professor Hafniensis.

1610. maij. 11. Fruintz Christianus ejerent i Viborg. Östruppen f. 3
 1611. Mart. 6. obiit M. Magnus Mathild Episc. Lund., cui succedit M. Paulus Martini.
 1611. in Febr. deth M. Peder Heggelund, D. 1. hoc est ibe, cui succedit M. Ivarus Hemethius.
 in Febr. blevne Odighorus vistalat af 10. deth Maj. at mork i Coldinghavn doct. Hans Røpke
 og M. ole Koches Dag, des lignodus goetens deth Maj. P. Heggelund
 in Junio deth doct. Peder Wærkrups, Episcop. Islandie, cui succedit d. Joh. Repenius
 Iulii 3. Conventus Episcoporum justi Regis Hafniae.
 1615. April. 27. Viborg. P. 3. obiit 3. fastas quo. fl. i grænder.
 1616. in Junio obiit Magnus Alfeld, Admiralius.
 Julij 29. obiit Christianus Fries de Borrebij, Cancellarius Regni in Navi sub
 Norvegia, cui succedit Christianus Fries de Kragerup d. 2 Decemb.
 Nov. 1. obiit M. Nic. Arctander, Ep. Viborg., cui succedit M. Joh. Wandali.
 inus Pastor Othonius ad diuinobhanis edem.
 Hec Christianus 4. prefectus in Holsteiniam, ad Chr. 5. elegeretur, duces Holsteinie
 praefectores et Regi Stomagium et ducatum Slesvicensen accepterunt in Teudum.
 Julij 22. obiit Præbiorum Gyldenstjerne in Rosborg, Senator Regni.
 Maij 26. Comitia Hafniae, in quibus M. Joh. Canuti, Ep. Tionensis removetus ab officio
 vicit posseca prævibus in urbe patria Wedel usq; ad an. 1627, quando ad Thermas
 projecturus in iteruere vixit Klem suum Tranquvera studius vacando
 in Academia, ubi obiit, ob sepiultus est.
 M. olaus Cockius, Poul obiit Hamburgum, ubi obiit
 dec. 2. Equites aurabi XIIII Creasi Goldinga.
 28. obiit Georgius Fries de Graffstrup, Senator Regni.
 1617. obiit M. Isaacus Pronbeck, Episcopus Videriensis, cui succedit M. An.
 dreas Arreboe, Pastor ad div. spirit. Hafn.
 1618. in Junio. Iver Suel og Holger Rosenkrantz fandt al Dorringtonholm og Gullandat
 siden dat og doren Daga r; Friderich Fries og Sørgen Vinde saadt til Islandat
 Görr og dømme Daga.
 1619. Jun. 19. Comitia Andvorskovicia propterea Pestem Hafniae.
 aug. 16. ges. Sørgen Lunge til Stoffgaard Rigens Magt.
 obiit hoc anno mulieres Venefica primaria combusta Alburgi. Larium
 1620. Febr. 17. Gago Brok sepultus parentes Senator regni abjuravit ad alienum ethoredi
 in Apr. Hec Chr. 4. resoluerat sequitur Hamborges was conseruit bonum.
 hoc anno et liggegået sifflat Hafniae af longum, og blam baad i Danmark og Hafnia
 DD ied post, som orres all Riget i illa gavle middel til form fastslætt.
 in aug. 16. ied. nogen en salat at gioor. orres all daun a R.
 1621. in aug. Hounds Oldatnor og lagur, al 9 duler golden tianek. in Italia. Daug.
 tomisjane Christen Hølk, Knud Gyldenstjerne, Christopher Gaffrup og Pjelle
 Strahe lagur 9. Oldatnor i lag, og felvær au Oldat.
 aug. 11. Literd Regie ad Capitulares, ut lersum da ret; adeo vehemens stygma
 non fuerat ab A. 1615.
 1622. Nov. 27. Helsing Hanz ogaa Sønderborg bagvær. M. Andreas Arreboe remo.
 eties al Episcopatu Videriensi, cui succedit M. Petrus Scheldervijp
 in den Sunde Dag under Ladfest Quinquefæd Engiusti tovden ad siende uands og

Bens de Gaa: dat nō ē mihi iheri for his bns ig.
Academia Sorensis nobilitati danica aperta, h. datus et Mottafferū Marie boe
et ist Academie, et Non afferium Dögum concessum profide Sorano Et C. Lingboe.

1623 April 1. Petrus Munch, Admiralius obiit in Föhr aig et Cajus Rantzau in sal
C. dom. Palmariun Berga Norvegia igne totaliter absenta cum templis et
una domo in gaae bære.

7 et 8 Maundag og Tirsdag i diuinum iugum maris, konst Kaligd Tord Rials i Norga
sæde forefælt sig fra Svinsund id est hængesuad bæder paa Hængesuad i
Danmark og saa da ærda fælt i dag geskius laue daed 18 Miels.

21. nas forfældig Tonke og hja Ild, sonne og broderne Niels og Niels paa
Bjørnøen og Læsølofa paa gvaas og ad lasta gaære.
in aug. Log vœg Christian 4th folk aed.

1624 Jun. 20. Comidia Hafniae. in Junio giallii in Louci. Dug i Vjlland 7 Mij.
Sept. 1. Agnæt Smitz Christian med Hæld, og Blas. Plagni 358 paa vœs.
21 Febr. Janus paa maeng lærtekk Losse i maeng korn i Danmark. Dug
Dug, Gayton ad ærda og grond uallem Østarkan og Morfæt ope totte,
ux, korn i færs vœ, tilgæben de plæs over Poeter ræt goda regnene
uas hæren 24. foer 8. klædt.

25. Daga Clericorum ad equitatum et Dølf, Kat.
Jul. 11. obiit Mandrup Padberg til Hægt bæler, Senator regni.
Sept. 2. In Islandia ex Monte Stella coepit erupcio cum bopestru, fulgure in
ne et diuersione tenuis cilm magno strepitu, in radieibus stelle
orte sunt multa Therma ex terra mobibus, qui mundem alium divisere.

1626 Dec. 11. obiit M. Joh. Agidius, Episcopus Arhusiensis, cui succedit Doctor Mathias
Mathias, concubinus Comitis sa. Kristine Munch, Concubina Regis.

1627 Jan. 29. Conventus nobilium Clericorum et Civium Othonie hos Jørgenskeeltil
Ulstrup blæs Negrum Marke
in Sept. 29. de hoague folvæ i Sustland, affæden fulka fræt et haffsig folv.
Dec. 1. Kæbler 1th. Dug for Tysk, vige 36, hæson 23,
18. equidi Cimbri armid à Cesarianis.

1629. iulan. obiit D. Iwanus Hemethius Ep. Riperhus, cui succedit D. Iwanus Dionysius
Serinus in Julio. In maio Cesareani exierunt Cimbria
aug. 17. Ex Danica Raage offensu all Sustland, et saa fulkt au moskalgoy farlig
og marshald dæd siæg.

Sept. 27. affændt Gronborg slot. Sept. 28. taligefær dag for Sonad.

1630. Sept. 5. Confliktus navalis inter Regem Christ. 4th et Hamburgenes. Reg vicit

1631. Sil. 18. dominus Georgius Schæl Regni Marschallus obiit.

Sept. 26. Nobilitas universa selecti ex tribus statibus convenerunt Viburge ad audi-
endam Voluntatem Regis, et responsum dandum. 10 octobre.

Nov. 14. Funus regina Sophie Rantzau.

1632. in Nov. den 24. hja Fredrik Rantzau Høstværas i houague gaae.

1633. Sept. 6. Grosvig Ulrich, Christ. 4th son blæs foersteliger fluet af Piccolomini milte
hec anotata sunt ab ipso domino Jacobo Ulderico; reliqua sunt a P. M.

- 1709 increcibiles et fuit Alijems tantum frigores, ut Arhusio Calundburcum per glaciem
 transiretur, duravitq; eodem rigore a Fera & Nativitate anni 1708 ad diem 6
 Aprilis secundum anni postea tantummodo per diuana intermissione. Eodem anno 1709
 tota terra est eliginis inopia ut multis in locis ne dimidia sationis parti prole-
 tus sufficeret.
1718. d. 11 Dec. Reg. Svecia Carolus 12 eius in oppugnatione arcis Friderichstein, cum ex re-
 cepte obsequorum opera suspicere vellit, globo percusso est, pallium exercitibus
 Svecicus Norvegiam relquit, et ingenti impetu liberavit.
1726. d. 25 Jun. Tantum Viburgi occidantia Ancilla occidatum est incendium, ut puto
 19 horarum 75 dies primariae et multa alia minora adficia consumptis, eis ve-
 hementia processerit, ut ipsam Caplicam et Templum rigorosum fradrum una
 cum tumulis et omnibus fere monumentis deleaserit.
1728. d. 20 Octob. exulta sunt Hispanie duae Terre partes urbis, tantum Vekemerdia ignis
 prorupit, ut propter peruriam aqua, et quod initia tanquam minuta, paulo ne-
 legentibus sint tractata, ut tandem restinguendo incendio nulla sufficerent ini-
 sumenda, duravitq; illud a sepe pomeridiana d. 20 mercurii ad sebam ante
 meridianam saturnij consumatis adib; sacris et omnibus publicis edificiis
 praesertim sacro ordine decaks, nec refecit flama adequare vergente vento, et
 ingenti pluvia decidente, ipse divina providentia terminum statuerit. Paulo
 ante d. 20 Octob. ejusdem anni Vekemerdia regis Foburgi in Pomeria accessus est, qui
 51 adficia incendio delesit.

Ad prolegomena pag. 4. col. 2. lin. 22. voc. Hamburgerium sequentia adseriit Jacoby
 Christiani Uledius: Hambergum à Carolo M. contra danos conditum tradid Strate-
 manus Theod. Hist. p. m. 627 sed et nomen est haec haec, quod vederibus ger-
 mannus sylvam significat, tradid El. Schedius de duis german. Singr. 4to cap. 3. p.
 m. 495, ubi hanc addit rationem: Et hic scirca Albinum Lucus situs est circa līg.
 strum et villam, nomine haec, qui denum à senatu Hambergeri emis-
 sis. Cūia vero saxonē ante Caroli M. datam circa lucum hunc urbam expro-
 gerant, nomen illi à vicino Loco indecerunt, et vocavunt haec hucburg, altea
 dicebatur Gembriicum à Rege præfia germania Gembrius, reperiatur etiam
 in antiquitatibus ecclesiis Loco pagum haec et structum, cui nobilis quadam
 familia non haec proficit, cuius ultimus pagum haec Senatus Ham-
 burgeri vendidit.

ciem
6
109
over

are
32

hatus
Ve
ina

nis
ne
in
ate
us
et
aude
qui

obj
ate
er.
3 p.
1.
3 m.
a
e
m
n,

